

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана факультету історії та

міжнародних відносин

доц. Віталій АНДРЕЙКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ

Рівень вищої освіти	другий
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.03 Середня освіта (історія)
Освітня програма	Історія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української діаспори» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) освітньої програми «Історія».

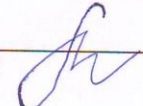
Розробник: д.і.н., проф. Капітан Л.І.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби**

протокол № 11 від «20» травня 2022 року

Завідувач кафедри доц. Ігор ЛІХТЕЙ
(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією факультету історії та міжнародних відносин протокол № 8 від «22» червня 2022 року

Голова науково-методичної комісії доц. Світлана МИШКО
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,3 самостійної роботи студента – 4,3	1	1
	Лекції:	
	26	10
	Семінарські:	
	16	4
Вид підсумкового контролю:залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	78	106

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Історія української діаспори» має комплексний, міждисциплінарний характер, адже, використовуючи фактичний матеріал і висновки таких наук як українознавство, етнографія, етнологія, археологія, історія, філософія, психологія, соціологія, країнознавство та ін., формує орієнтири й для їх змістового наповнення.

Предметом є феномен української діаспори, передумови, причини, напрями, етапи її формування, досвід і уроки її культурозберігаючої, соціально-політичної діяльності.

Метою дисципліни є окреслення тенденцій і закономірностей історичного розвитку та сучасного становища українського закордоння.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

інтегральна

ІК здатність розв'язувати комплексні/спеціалізовані та практичні проблеми у галузі освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

- аналізувати крізь призму конкретно-історичного підходу явища та процеси, пов'язані з формуванням та сьогоденням української діаспори. (ЗК 5,ФК 4, ФК 5, ФК 7,ФК 9)
- критично переосмислювати надбання та сучасні тенденції діаспорознавства (ЗК 5,ФК 5, ФК 7ФК 9,ФК10)
- визначати можливості творчого використання досвіду культурозберігаючої діяльності української діаспори в сучасних умовах України (ЗК 5,ЗК 3,ФК 7, ФК 4,ФК 5,ФК 9)
- самостійно оволодівати знаннями для формування власної наукової позиції щодо оцінки феномену української діаспори (ЗК 3, ЗК 5, ФК 9,ФК7)
- поглибити гуманітарну освіченість, розширити спектр фахової реалізації у справі духовного та релігійного відродження українського суспільства (ЗК 3, ЗК 5,ФК 4,ФК 9,ФК 7, ФК 10)
- здійснювати науково-пошукову діяльність (ЗК 3, ЗК 5,ФК 9,ФК 10, ФК 7)
- створювати та представляти власний інтелектуальний «продукт» (ЗК 3, ЗК 5,ФК 7,ФК 9, ФК 6, ФК 10)

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Історія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здійснювати пошук шляхів гармонізації процесів антропологізації історії й усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, актуалізації цивілізованої взаємодії з природою	3

Володіти концептуальними та методологічними знаннями в галузі історичних наук та бути здатним застосовувати їх до професійної діяльності на міжпредметних галузях.	5
Вміння використовувати сучасні методи вивчення історичних явищ і процесів, з'ясовуючи і критично оцінюючи їхню суть, генезу і наслідки.	9
Володіти сучасними засобами комунікацій, навичками для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях (в т.ч. іншомовному середовищі)	11
Вміти доступно, на високому науково-методичному рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до здобувачів освіти, професійної та непрофесійної спільноти	12
Володіти навичками усної письмової презентації результатів власних досліджень рідною та іноземною мовами.	13
Дотримуватись етичних норм, враховувати авторське право та норми академічної доброчесності при проведенні наукових досліджень, презентації їх результатів у науково-педагогічній діяльності.	15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія української діаспори»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
знати і розуміти передумови, причини, напрями еміграції українців та історичні етапи формування української діаспори; форми самоорганізації та напрямки діяльності українців за кордоном	5,9
знати стан і тенденції української діаспори на сучасному етапі для осмислення особливостей та суперечливого характеру використання досвіду	3,5
критично аналізувати досвід культурозберігаючої, соціально-політичної діяльності української діаспори	3,5, 11,13,15
аналізувати дискурс діаспорознавства	5,9,15
оволодівати знаннями у галузі гуманітарної політики	15,16
здійснювати науково-пошукову діяльність	11,13, 15
створювати та представляти власний інтелектуальний «продукт»	11,12, 13
оцінювати можливості творчого використання потенціалу української діаспори різних країн в процесі українського державотворення	3,9,11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: залік, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, виступи на семінарських заняттях, пошуково-аналітична робота, тести.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: діалог на лекціях, опитування на семінарських заняттях, контрольні письмові завдання.

Форма модульного контролю: контрольна письмова робота

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік

Самостійна робота студентів, в тому числі індивідуальна, (далі – СРС) є складовою навчального процесу і основним засобом опанування навчального матеріалу дисципліни в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

№	Видиробіт	Форми контролю СРС
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	Усне опитування, тестування, МКР, залік
2.	Підготовка до семінарських занять	
3.	Підготовка до модульних контрольних робіт та інших форм контролю	
4.	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях*	
5.	Пошуково-аналітична робота (один вид роботи) - реферування наукових статей - бібліографія до тем - історіографічний огляд проблеми - інше	Обговорення (захист) реферату (есе), перевірка письмової роботи, презентації

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						ІРС	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6-7	30	100
10	10	10	10	10	20		

T1, T2 ... – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					ІРС	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	30	100
20	20	10	10	10		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	ЗМ 1		ЗМ 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Семінарські заняття	4	30	4	30
СРС, вт.ч. ІРС	1	40	1	40
Модульна контрольна робота	1	30	1	30
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи (офлайн навчання)

Бали	Критерії оцінювання
25-30	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його виклав, глибоко та всебічно розкрив зміст питань, використовуючи при цьому рекомендовану літературу.
20-24	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його виклав, в основному розкрив зміст питань, використовуючи при цьому рекомендовану літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачило достатньої глибини та аргументації, допущено при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
15-20	В цілому володіє навчальним матеріалом виклав його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
7-15	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) виклав його, недостатньо

	розкрити зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1-6	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Питання для підготовки до модульного контролю 1

1. Поняття «міграція», «еміграція», «іміграція», «діаспора», «закордонний українець», «закордонне українство».
2. Діаспора як основна форма існування закордонної гілки українського етносу.
3. Джерела та історіографія проблем української еміграції діаспори
4. Міграція як типова складова історії українського народу
5. Еміграційно-колонізаційний рух українського населення сер. XVII-XVIII ст.
6. Міграційний рух українського населення в XIX ст.: загальні тенденції.
7. Причини та особливості масової української еміграції першої хвилі.
8. Переселення українців у межах Російської держави (ост. трет. XIX ст.-1914)
9. Українці в країнах Центральної, Південно-Східної та Західної Європи(ост. трет. XIX ст.-1914)
10. Українська еміграція в країни Америки (ост. трет. XIX ст.-1914)
11. Загальна характеристика масової української еміграції «другої» хвилі.
12. Розміщення українських емігрантів в європейських країнах у міжвоєнні роки
13. Українська еміграція за океан у міжвоєнні роки
14. Науковий та культурно-мистецький феномен української еміграції міжвоєнного періоду
15. Українці поза межами України на теренах СРСР у міжвоєнні роки.

Питання для підготовки до модульного контролю 2

1. Особливості «третьої хвилі» масової української еміграції: загальна характеристика.
2. «Діпівський» період української еміграції: труднощі, здобутки, втрати
3. Процес «повторної (після таборів) еміграції» українців: загальні тенденції, географія, особливості адаптації.
4. Особливості масової міграції українців на теренах СРСР(50-80-ті роки)
5. Українська еміграція на Захід у 1960-1980-х рр.
6. «Четверта хвиля» еміграції: загальна характеристика
7. Соціальний портрет українського емігранта часів незалежності
8. «П'ята хвиля» масової української еміграції: загальна характеристика.
9. Українська діаспора як суб'єкт і чинник розбудови незалежної України
10. Моделі діаспоральної політики: досвід країн проживання української діаспори
11. Українська діаспора в контексті зовнішньої політики незалежної України.
12. Проблеми в сучасному українському діаспорному середовищі
13. Західна українська діаспора в країнах Європи: історія формування, особливості сучасного стану.
14. Західна українська діаспора в країнах Північної Америки: історія формування, особливості сучасного стану.
15. Західна українська діаспора в країнах Південної Америки: історія формування, особливості сучасного стану.
16. Західна українська діаспора в Австралії та Новій Зеландії: історія формування, особливості сучасного стану.
17. Українська присутність на Африканському континенті: історія проникнення, особливості адаптації.
18. Українська присутність в країнах Азії: історія проникнення, особливості адаптації.
19. Східна українська діаспора: автохтонне українське населення на суміжних територіях
20. Східна українська діаспора: українці в країнах Балтії
21. Східна українська діаспора: українці в країнах Закавказзя

22. Східна українська діаспора: українці в країнах Середньої Азії (пострадянський простір)

23. Східна українська діаспора: українці в Російській Федерації.

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ МКР (офлайн)

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

КАФЕДРА АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДОМОДЕРНОЇ ДОБИ

освітній ступінь «магістр»

спеціальність «середня освіта. історія» навчальна дисципліна «Історія української діаспори»

Модульна контрольна робота 1

Варіант 7

1. Поняття «міграція», «еміграція», «іміграція», «діаспора», «закордонний українець», «закордонне українство».
2. Українська еміграція за океан у міжвоєнні роки
3. Соціальний портрет українського емігранта часів незалежності

Викладач

За умови дистанційного навчання робота виконується на платформі Moodle, використовуються тестові завдання різного типу, бали переводяться за таблицею відповідності 100 бальної шкали в 30 бальну.

Таблиця відповідності

30 бальна шкала	100 бальна шкала
27-30	90-100
19-26	83-89
18-23	74-82
11-18	60-73
6-10	35-59
1-5	1-34
0	0

ЗРАЗОК МКР (на платформі MOODLE)

Сторінка 1

- Питання1

1 Українська діаспора це

5

- Сторінка 2

- Питання2

2 Завершіть речення. Сучасний український емігрант це людина...

3

- Сторінка 3

- Питання3

7 Назвіть класичні моделі діаспоральної політики, вказавши, по можливості, влада яких країн їх використовує

10

- Сторінка 4

- Питання4

6 Оберіть континент/регіон/країну і коротко окресліть сучасний стан української діаспори

30

- Сторінка 5

- Питання5

4 Дайте розгорнуту характеристику масової української еміграції

50

- Сторінка 6

- Питання6

6 Закон України "Про зарубіжних українців" прийнятий

1

- Сторінка 7

- Питання7

5 Українська держава використовує репатріаційну модель діаспоральної політики

1

Підсумковий семестровий контроль проводиться згідно ПОЛОЖЕННЯ про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>)

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Бали	Критерії оцінювання
“зараховано”(90-100, А)	студент, опрацювавши основну і додаткову літературу, виявив глибоке й всебічне знання програмового матеріалу, вільно оперує фактичним і хронологічним матеріалом, розуміє особливості та суперечливий характер становлення української діаспори; вміє творчо використовувати набуті знання для окреслення передумов становлення, закономірностей та періодів в історії української еміграції; співставляти різні точки зору та формувати власну наукову позицію щодо творчого використання досвіду культурозберігаючої діяльності української діаспори в сучасних умовах України
“зараховано” (82-89, В)-	студент опрацював основну і частково додаткову літературу, виявив глибоке знання програмового матеріалу, вільно оперує фактичним і хронологічним матеріалом, розуміє особливості та суперечливий характер становлення української діаспори; вміє співставляти різні точки зору щодо використання досвіду культурозберігаючої діяльності української діаспори в сучасних умовах України; використовувати набуті знання для окреслення передумов становлення, закономірностей та періодів в історії української еміграції
“зараховано” (74-81, С)	студент опрацював основну і знайомий з додатковою літературою, виявив достатнє знання програмового матеріалу, оперує фактичним і хронологічним матеріалом щодо окреслення передумов становлення, закономірностей та періодів в історії української еміграції; розуміє особливості та суперечливий характер становлення української діаспори; можливості використання досвіду культурозберігаючої діяльності української діаспори в сучасних умовах України
“зараховано” (64-73, D)	студент опрацював основну літературу, виявив знання категоріального апарату, основних теоретичних положень, усіх тем програми в обсязі, який необхідний для подальшого навчання, знайомий з основною літературою і може розкрити передумови становлення, закономірності та періоди в історії української еміграції; розуміє особливості та суперечливий характер становлення української діаспори;
“зараховано” (60-63, E)	студент знайомий з основною літературою, виявив посередні знання основного програмового матеріалу; розуміє зміст основних понять і категорій дисципліни, знає передумови становлення, закономірності та

	періоди в історії української еміграції; особливості становлення української діаспори;
“незараховано”(35-59, FX)	студент виконав основні види робіт, передбачені робочою програмою, але виявив суттєві прогалини в знанні основного програмового матеріалу, недостатньо оперує категоріями та фактичним матеріалом дисципліни
“незараховано”(0-34, F)	студент виконав не всі основні види робіт, передбачені робочою програмою, виявив незнання основного програмового матеріалу, зовсім не володіє категоріями та фактичним матеріалом дисципліни.

Питання для підготовки до підсумкового модульного контролю

1. Поняття «міграція», «еміграція», «імміграція», «діаспора», «закордонний українець», «закордонне українство».
2. Діаспора як основна форма існування закордонної гілки українського етносу.
3. Джерела та історіографія проблем української еміграції/ діаспори
4. Сучасні інформаційні ресурси як джерело для дослідження проблем української еміграції: загальна характеристика
5. Міграція як типова складова історії українського народу
6. Особливості переміщення русько-українського населення в княжу та литовсько-польську добу.
7. Еміграційно-колонізаційний рух українського населення сер. XVII-XVIII ст.
8. Міграційний рух українського населення в XIX ст.: загальні тенденції.
9. Причини та особливості масової української еміграції «першої хвилі».
10. Переселення українців у межах Російської держави (ост. трет. XIX ст.-1914)
11. Українська еміграція в країни Америки (ост. трет. XIX ст.- 1914)
12. Загальна характеристика масової української еміграції «другої» хвилі.
13. Розміщення українських емігрантів в європейських країнах у міжвоєнні роки
14. Українська еміграція за океан у міжвоєнні роки
15. Науковий та культурно-мистецький феномен української еміграції міжвоєнного періоду
16. Радянська репресивна політика як чинник внутрішньої міграції українців в міжвоєнний період
17. Українці поза межами України на теренах СРСР у міжвоєнні роки.
18. Особливості «третьої хвилі» масової української еміграції: загальна характеристика.
19. «Діпівський» період української еміграції: труднощі, здобутки, втрати
20. Процес «повторної (після таборів) еміграції» українців: загальні тенденції, географія, особливості адаптації.
21. Особливості масової міграції українців на теренах СРСР(50-80-ті роки)
22. Українська еміграція на Захід у 1960-1980-х рр.
23. «Четверта хвиля» еміграції: загальна характеристика
24. Соціальний портрет українського емігранта часів незалежності
25. «П'ята хвиля» масової української еміграції: загальна характеристика.
26. Українська діаспора як суб'єкт і чинник розбудови незалежної України
27. Моделі діаспоральної політики: досвід країн проживання української діаспори
28. Українська діаспора в контексті зовнішньої політики незалежної України.
29. Проблеми в сучасному українському діаспорному середовищі
30. Західна українська діаспора в країнах Європи: історія формування, особливості сучасного стану.

31. Західна українська діаспора в країнах Північної Америки: історія формування, особливості сучасного стану.
32. Західна українська діаспора в країнах Південної Америки: історія формування, особливості сучасного стану.
33. Західна українська діаспора в Австралії та Новій Зеландії: історія формування, особливості сучасного стану.
34. Українська присутність на Африканському континенті: історія проникнення, особливості адаптації.
35. Українська присутність в країнах Азії: історія проникнення, особливості адаптації.
36. Східна українська діаспора: автохтонне українське населення на суміжних територіях
37. Східна українська діаспора: українці в країнах Балтії
38. Східна українська діаспора: українці в країнах Закавказзя
39. Східна українська діаспора: українці в країнах Середньої Азії (пострадянський простір)
40. Східна українська діаспора: українці в Російській Федерації.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

- Тема 1. Історія української діаспори: коло питань та місце в системі соціогуманітарних знань.
 Тема 2. Еміграційно-колонізаційні процеси в княжу та литовсько-польську добу української історії.
 Тема 3. Еміграція в часи козацько-гетьманської держави (середина XVII –XVIII ст.)
 Тема 4. Українська еміграція в добу бездержавності (кінець XVIII- 1914 р.)
 Тема 5. Українська еміграція у міжвоєнний період (1917-1939 рр.)
 Тема 6. Переміщення українців у роки Другої світової війни та в повоєнний період.
 Тема 7. Особливості української еміграції у 1960-1980-х рр. та часів незалежності України.

Змістовий модуль 2.

- Тема 8. Українська діаспора в Європі: історія та сучасність
 Тема 9. Самоорганізація українців в Америці: історія та сучасність
 Тема 10. Українська присутність в Австралії, Азії та Африці
 Тема 11. Східна українська діаспора: історія та сучасність
 Тема 12. Українська діаспора та суверенна українська держава.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		о	л	сем		срс	го	л
	120	26	16-	81	120	8	4	108
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Історія української еміграції.								
Тема 1. Історія української діаспори: коло питань та місце в системі соціогуманітарних знань.	8	2	1	5	12	2		10
Тема 2. Еміграційно-колонізаційні процеси в княжу та литовсько-польську добу.	6	1		5	12	-		12
Тема 3. Еміграція в часи козацько-гетьманської держави (середина XVII-XVIII ст.)	7	1	1	5	10	-		10

Тема 4. Українська еміграція в добу бездержавності (кінець XVIII - 1914 р.)	11	2	2	7	13	1	2	10
Тема 5. Міжвоєнна українська еміграція (1917-1939 рр.)	13	4	2	7	11	1		10
Тема 6. Переміщення українців у роки Другої світової війни та в повоєнний період.	8	2	1	5	11	1		10
Тема 7. Особливості української еміграції у 1960 - 1980-х рр. та часів незалежності України.	7	2	1	4	11	1		10
Разом за змістовим модулем 1	60	14	8	38	80	6	2	72
Змістовий модуль 2. Українська діаспора як історичний і суспільно-політичний феномен								
Тема 8. Українська діаспора в Європі: історія та сучасність	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 9. Самоорганізація українців в Америці: історія та сучасність	8	2	2	4	6	-	-	6
Тема 10. Українська присутність в Австралії, Азії та Африці	16	4	2	10	8			8
Тема 11. Східна українська діаспора: історія та сучасність	13	2	1	10	6			6
Тема 12. Українська діаспора та суверенна українська держава.	13	2	1	10	8	-	2	6
Разом за змістовим модулем 2	60	12	8	40	40	4	2	34
Усього годин	120	26	16	78	120	10	4	106

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Семінар 1. Історія української діаспори: коло питань та місце в системі соціогуманітарних знань. Міграційно-колонізаційні процеси в українській історії IX- сер. XX ст.	2	
2	Семінар 2. Українська еміграція в добу бездержавності (кінець XIX ст- 1914 р.)	2	
3	Семінар 3. Міжвоєнна українська еміграція (1917-1939 рр.)	2	
4	Семінар 4. Переміщення українців у роки Другої світової війни та їх міграція/ еміграція в др. пол. XX ст.	2	
5	Семінар 5. Українці в сучасному світі	2	
Разом		16	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Історія української діаспори: коло питань та місце в системі соціогуманітарних знань.	5	10
2	Тема 2. Еміграційно-колонізаційні процеси в князю та литовсько-польську добу.	5	12
3	Тема 3. Еміграція в часи козацько-гетьманської держави (середина XVII-XVIII ст.)	5	10

4	Тема 4. Українська еміграція в добу бездержавності (кінець XVIII - 1914 р.)	7	10
5	Тема 5. Міжвоєнна українська еміграція (1917-1939 рр.)	7	10
6	Тема 6. Переміщення українців у роки Другої світової війни та в повоєнний період.	5	10
7	Тема 7. Особливості української еміграції у 1960 - 1980-х рр. та часів незалежності України.	4	10
8	Тема 8. Українська діаспора в Європі: історія та сучасність	6	8
9	Тема 9. Самоорганізація українців в Америці: історія та сучасність	4	6
10	Тема 10. Українська присутність в Австралії, Азії та Африці	10	8
11	Тема 11. Східна українська діаспора: історія та сучасність	10	6
12	Тема 12. Українська діаспора та суверенна українська держава.	10	6
	Разом	78	106

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Бокань В. Історія культури України: Навч. посіб. - Київ: МАУП, 2001.
- Винниченко І. Українці в державах колишнього СРСР: історико-географічний нарис [Текст] / І. І. Винниченко. - Житомир : Льонок, 1992. - 164с.+ 1 арк. карт.
- Дністрянський М.С. Етнополітична географія України: проблеми, теорії, методології, практики. - Львів, 2006.- 490 с. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0005057>
- Закордонне українство: сутність, структура, самоорганізація. Підручник. [В. Б. Євтух, А. А. Попок, В. П. Трощинський, та ін.] - К.: Альтерпрес, 2011. - 304 с.
- Заставний Федір Східна українська діаспора / Ф. Д. Заставний. - Львів: Світ, 1992. - 170, [2] с. : рис. - (Народознавчі студії). [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0008785>
- Зарубіжні українці: Довідник / С.Ю.Лазебник (кер. авт. кол.), Л.О.Лещенко, Ю. Макар та ін. - К.: Вид-во "Україна", 1991. - 252 с.[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/0002134>
- Зубалій О. Д. Історія української діаспори: Навч. посібник для студ. вузів / О. Д. Зубалій, Б. Д. Лановик, М. В. Траф'як. - К.: Інститут змісту і методів навчання, 1998. - 147 с.
- Зубик А. І. Історико-географічні особливості формування середовищ зарубіжних українців [Текст] / А. І. Зубик // Часопис соціально-економічної географії: міжрегіон. зб. наук. праць. - Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. - Вип. 18 (1). - С. 178-183.
- «Енциклопедія Українознавства» на порталі "ІЗБОРНИК" [Електронний ресурс]. -1949-1984. - Режим доступу: <http://litopys.org.ua/encycl/eui.htm>
- Енциклопедія історії України [Електронний ресурс] : в 10 т. : електронна версія видання / Нац. акад. наук України; голова ред. кол. В. А. Смолій ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU>
- Енциклопедія української діаспори (ЕУД) [Електронний ресурс] : електронна версія видання / Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці ; гол. ред. Василь Маркусь ; спів-редактор Дарія Маркусь. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://eudusa.org/index.php?title=Main_Page
- Євтух В. Б. Українська діаспора. Соціологічні та історичні студії / В. Б. Євтух, В. П. Трощинський, О. В. Швачка // К.: Фенікс, 2003. - 228 с
- Історія української еміграції. Навч. посіб./Б.Д.Лановик, Р.Т.Гром'як, М.В.Траф'як; За ред.Б.Д.Лановика - К.: Вища школа, 1997.- 520 с.
- Кононенко П.П. Пономаренко А.Ю. Українознавство.- Конспект лекцій.- К., 2005.- 392 с.
- Кордон М.В. Історія української культури: навч. посіб. - Львів: Магнолія 2006, 2011. - 336 с.

Крип'якевич І. Історія української культури./За загальною редакцією Івана Крип'якевича – Київ, 2002 (за виданням 1937 року)[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/krypcult/krcult.htm>

Lencyk–Pawliczko A. Ukraine and Ukrainians throughout the World: A Demographic and Sociological Guide to the Homeland and Its Diaspora [Текст] / A. Lencyk–Pawliczko. – University of Toronto Press, 1994. – 509 p.

Рогожа М. М. Історія української діаспори : навчальний посібник. – Умань : ПП Жовтий О.О., 2011. – 150 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/6627_01.pdf

Трощинський В. П. Українці в світі [Текст] / В. П. Трощинський, А. А. Шевченко. – К.: Альтернативи, 1999. – Т. 15. – 352 с.

Українці: Історико-етнографічна монографія у двох книгах. Книга 1. // В. Євтух, Є. Камінський, О. Ковальчук, В. Трощинський – Опішне: українське народознавство, 1999. – 528 с.

Українське суспільство: міграційний вимір : нац. доповідь / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. – К., 2018. – 396 с. [Електронний ресурс]. –Режим доступу: https://www.idss.org.ua/arhiv/Ukraine_migration.pdf

Українці: Східна діаспора. Атлас.- Мапа.ЛТД, К.,1996- 26 с.

Чернова, К. О. Українська діаспора як соціокультурна система / К. О. Чернова. – К.: Київ. Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2007.– 347 с

Safran W. Diaporas in modern Societics: myths of Homeland and return [Text] / W. Safran // Diaspora. – 1991. – Vol. 1, №1. – P. 83–95

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Міністерство закордонних справ України (Україна і світ/закордонні українці –засідання Національної комісії з питань закордонних українців-липень 2020) Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/>

Державна міграційна служба України (Діяльність/Міграційний профіль) Режим доступу: <https://dmsu.gov.ua/>

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК). Режим доступу: <http://miok.lviv.ua>

Міграційний профіль України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/monitoring-migracijnix-procesiv/migracijnij-profil.html>Національний університет «Острозька академія» <https://www.oa.edu.ua/>

Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки» / ред. колегія : І. Пасічник, Л. Винар, А. Атаманенко та ін. – Острог :Видавництво Національного університету «Острозька академія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://histj.oa.edu.ua/%E2%84%96292019>

Науково-дослідний центр «Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара» Режим доступу: <https://idud.oa.edu.ua/>

Світовий конгрес українців <https://www.ukrainianworldcongress.org>

Diasporiana – українська діаспорна електронна бібліотека Режим доступу: <https://diasporiana.org.ua>

Мультимедійна платформа іномовлення України «Ukrinform» Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua>

<http://svitua.com.ua/>

Український тиждень <https://tyzhden.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20 23 / 20 24 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)
протокол № 10 від « 30 » 05 20 23 р.

Завідувач кафедри

 Сіхтеєв Р.М.
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)
протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)
протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)
протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри

(підпис) (Прізвище ініціали)